

**FEDERACIÓN GALEGA DE MONTAÑISMO
NORMATIVA DE HOMOLOGACIÓN DE
SENDEIROS EN GALICIA
2018**

Índice

Exposición de Motivos	3
NORMATIVA DE HOMOLOGACIÓN GALEGA	
Capítulo 1	
DA HOMOLOGACIÓN DE SENDEIROS E DOS ESTUDOS DE DEFINICIÓN DOS SENDEIROS (EDS)	
Art. 1.- Definición de Homologación	4
Art. 2.- Definición de Entidade Promotora	5
Art. 3.- O Proxecto de Sendeiro o Estudo de Definición de Sendeiro (EDS). Contido mínimo	5
Art. 4.- O Proxecto do Sendeiro (EDS). Elaboración, supervisión e sinatura	10
Art. 5.- O Proxecto do Sendeiro (EDS). Normas e criterios que se terán en conta no estudo.....	10
Art. 6.- Procedemento de Homologación de Sendeiros e Inspeccións de Homologación negativas.	13
Capítulo 2	
DA INSPECCIÓN TÉCNICA DE SENDEIROS (ITS)	16
Capítulo 3	
DOS TÉCNICOS DE SENDEIROS DE GALICIA.....	19
Capítulo 4	
DOS SENDEIROS SINALIZADOS CON MARCAS REXISTRADAS E INCUMPRINDO A NORMATIVA FEDERATIVA.....	22
Capítulo 5	
DAS DESHOMOLOGACIÓNS	23
Capítulo 6	
DAS TAXAS	23
Capítulo 7	
ENTRADA EN VIGOR.....	24
DISPOSICIÓNS ADICIONAIS	
Disposición Transitoria Primeira: para as rutas homologadas e vixentes no momento da aprobación da normativa.....	25
Disposición Transitoria Segunda: para as rutas en proceso de homologación no momento da aprobación da normativa	26
Disposición Transitoria Terceira: para as rutas homologadas e vixentes no momento da aprobación da normativa.....	26
ANEXO I. MIDE	27
ANEXO II. Táboa de xeorreferenciación dos puntos de referencia	38
ANEXO III. Actuacións en tracks e waypoints.....	39
ANEXO IV. Táboa de comunicación de tramos de asfalto ou pistas agrícolas ou forestais.....	40
ANEXO V. Rutas homologadas ou en proceso de homologación	41

Exposición de Motivos

Desde que con data 15 de xaneiro de 2004 foi aprobado o “Manual de Sendeiros” pola Xunta da FEDME, a Federación Galega de Montañismo (en diante, FGM) encamiñou os seus esforzos para desenvolver unha normativa básica co fin de marcar as pautas para a realización de sendeiros e o seu mantemento no seu territorio competencial. Desta maneira, e tamén no ano 2004, publicouse o “Manual de Sendeiros da Federación Galega de Montañismo”, complementario ao manual da FEDME e enfocado á realidade galega.

Por tanto, este “Manual de Sendeiros da Federación Galega de Montañismo”, salienta o procedemento de marcare técnica a pé de campo, deixando para unha posterior regulación a Normativa de Homologación, polo que quedaba un baleiro normativo que, aínda que nun principio pensouse que sería suplido polo bo facer e entender dos Promotores das rutas, finalmente mostrou unha carencia reflectida na baixa calidade dos proxectos presentados, causante de múltiples problemas e da falta de Homologación de moitos sendeiros.

A Federación, que neste sentido ten como fin o de garantir que o sendeirismo mostre cara á sociedade unha imaxe homoxénea, calidade, seguridade e respecto ao medio ambiente, analizando o sistema desenvolvido ata o presente, e considerando que a figura do Técnico de Sendeiros formado pola FEDME, está suficientemente afianzada e regulada, procede a cambiar o sistema de creación e homologación de rutas, dando unha maior responsabilidade a estes Técnicos que ata agora non tiñan. Esta experiencia atopou resultados moi positivos e está a ser moi ben valorada por outras Federacións de montañismo ibéricas.

Por tanto, tendo en conta as novas normativas da FEDME, a modificación do Manual de Sendeiros da Federación Galega de Montañismo e a experiencia desenvolvida pola aplicación da primeira Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia, procédese a actualizar o presente texto para facilitar a aplicación da mesma.

Doutra banda, a FGM non desexa que en Galicia poidan existir Promotores que pretendan obter unha contraprestación económica dos sendeiristas polo feito de transitar por un sendeiro homologado, xa que se parte da consideración de que esta actividade debe ser aberta e realizada sobre vías de libre acceso ao público.

Por todo o anterior, e ao amparo do disposto no artigo 12.3 do “Manual de Sendeiros” da FEDME, a Federación Galega de Montañismo elabora a seguinte

NORMATIVA DE HOMOLOGACIÓN GALEGA

Capítulo 1

DE LA HOMOLOGACIÓN DE SENDEIROS Y DE LOS ESTUDIOS DE DEFINICIÓN DE SENDEIROS (EDS)

Art. 1.- Definición de Homologación

1.1. A Homologación é un proceso federativo interno polo cal se permite o uso das marcas rexistradas da FEDME e xestionadas pola FGM, aos Promotores de sendeiros e redes de sendeiros. Os principais obxectivos da mesma son:

- a)** Garantir a seguridade das futuras persoas usuarias.
- b)** Comprobar o cumprimento do contemplado no “Manual de sendeiros da Federación Galega de Montañismo”
- c)** Dar coherencia e homoxeneidade á rede galega de sendeiros homologados.

1.2. A presente normativa rexe no territorio galego para a creación dun sendeiro homologado, modificación do trazado dun xa existente e para a solicitude da rehomologación das rutas que fosen deshomologadas.

1.3. En Galicia a FGM velará porque todas as rutas homologadas sexan de libre acceso, transcorrendo principalmente por terreos públicos ou privados que desen o seu consentimento por escrito. Non serán homologables e perderán inmediatamente a súa homologación se a tivesen, as rutas que pretendan obter calquera contraprestación económica polo tránsito das persoas, en concepto de entrada, canon, taxa, imposto, ou outra denominación que o Promotor (Administración Pública, empresa, etc.) puidese establecer.

Art. 2.- Definición de Entidade Promotora

2.1. A Entidade Promotora ou Promotor en Galicia será unha persoa xurídica: mancomunidades de concellos ou comarcas, concellos, asociacións, clubs, empresas, etc.

2.2. Terán preferencia como entidades promotoras os clubs pertencentes á FGM. Para beneficiarse da redución en taxas e custos deberán acreditar unha antigüidade ininterrompida como entidade federada non inferior a 3 anos..

Art. 3.- O Proxecto de Sendeiro o Estudo de Definición de Sendeiro (EDS). Contido mínimo.

O Proxecto de Sendeiro deberá cumprir o contido mínimo recolleito no Manual da FEDME, e recibirá a denominación de “Estudo de Definición do Sendeiro” ou EDS para a súa presentación á FGM. O seu contido será:

3.1. Entidade Promotora

Especificarase a Entidade Promotora, sinalando o nome ou razón social, CIF ou NIF, representante legal, domicilio completo, teléfono, fax e correo electrónico, así como unha persoa física de contacto.

3.2. Entidade Realizadora

No caso de que a entidade que vai realizar os traballos de adecuación, limpeza e sinalización sexa distinta da Entidade Promotora, deberanse indicar os mesmos datos descritos en apartado 3.1.

3.3. Xustificación

Explicaranse os motivos que deron lugar á elaboración do Proxecto, comentando a orixe da idea, razóns que xustifican o seu interese (xeográfico, histórico, artístico, natural, etc.) e os obxectivos que se pretenden conseguir: desenvolvemento económico, cultural, turístico e a súa conexión dentro dun proxecto máis amplo da zona.

3.4. Nome do sendeiro

Poderá ser un nome xenérico, un nome característico da zona ou lugares por onde discorre ou mesmo un nome propio. Non poderán repetirse nomes idénticos de rutas xa homologadas anteriormente, aínda que no momento da solicitude as antigas estean deshomologadas. No caso de que cheguen dous proxectos co mesmo nome, terá prioridade o que se recibiu antes na FGM. Unha ruta rehomologada poderá recuperar o nome e o número de matrícula que tiña antes da súa deshomologación.

3.5. Descrición do trazado

Realizarase unha descrición pormenorizada do percorrido no que se inclúa:

- a) Descrición do trazado do sendeiro, con indicación de punto de saída e chegada, así como accesos a ambos.
- b) Distancia. Indicarase a distancia total do sendeiro e a das súas variantes (se existisen). No caso de existir algunha derivación incluírase a súa distancia (ida e volta) na distancia total do sendeiro. Todo iso medido con rigor con ferramentas destinadas a tal fin, como o dispositivo GPS ou a roda de medición topográfica.
- c) Desniveis: Indicarase o desnivel neto (diferenza en metros entre o punto máis alto e o punto máis baixo de todo o percorrido), o desnivel positivo (suma dos metros de todas as subidas) e o desnivel negativo (suma dos metros de todas as baixadas). Especificarase tamén o desnivel en porcentaxe, tanto o neto, como dos desniveis parciais, facendo fincapé nos desniveis de máis dificultade, onde se sinalará a lonxitude destes, e posibles axudas para superalos.
- d) Puntos de interese: Xeorreferenciaranse (segundo o Anexo II) os paneis informativos, postes baixos (estaquillas), postes altos con frechas direccionais ou con sinais de localización, escaleiras, chanzos, pasamáns, pontes, pasarelas, é dicir, todas as obras que se realizaron ao longo da ruta. Tamén os puntos de interese históricos, artísticos, naturais, paisaxísticos, etnográficos, etc., é dicir, ríos, aldeas, vilas, monumentos, etc., por onde transcorre o sendeiro, así como os cambios fortes de desnivel, os cruces con outras vías e con outros sendeiros. Se ao final da execución do sendeiro incluíronse, eliminado ou modificado puntos de interese, estes

deberán ser enviados á FGM para o seu coñecemento, realizando as modificacións pertinentes no Anexo II.

- e) A dificultade (existencia de pasos delicados, trazado especialmente complicado para orientarse, etc.). Empregarase o sistema estandarizado MIDE recollido no Anexo I (ou o que estea vixente no momento da redacción do proxecto).
- f) A tipoloxía de vías que atoparemos nos traballos previos á elaboración do EDS e a súa definición son:
 - I. Senda/sendeiro (S).- Camiño máis estreito que a vereia, aberto principalmente polo tránsito de peóns e do gando menor.
 - II. Vereia/carrucho (V).- Camiño angosto, formado comunmente polo tránsito de peóns e gando.
 - III. Camiño (C).- Terra ollada por onde se camiña habitualmente. Vía que se constrúe para transitar.
 - IV. Camiño carreteiro (CC).- Camiño que está expedito para o tránsito de carros ou doutras carruaxes.
 - V. Camiño veciñal (CV).- Camiño de asfalto construído e conservado polo concello, cuxas necesidades serve e adoita ser máis estreito que as estradas.
 - VI. Camiño urbano (CU).- É un camiño veciñal cuxo trazado dentro do sendeiro discorre por aldeas, barrios e lugares con núcleos de poboación con vivendas agrupadas e non dispersas.
 - VII. Pista agrícola ou forestal (PA/F).- Camiño de rodaxe dun dispositivo mecánico.
 - VIII. Estrada (E).- Camiño público, ancho e espazoso, pavimentado e disposto para o tránsito de vehículos. O tramo de estrada que atravesese un núcleo urbano e estea regulado a 50 Km/h, considerarase camiño urbano.

Tramos de asfalto: terán a consideración de “asfalto”, os viarios de aglomerado e outros derivados asfálticos, camiños cementados, paseos solados ou lousados, beirarrúas peonís, etc.

Indicarase a porcentaxe global de asfalto dentro do percorrido e as distancias parciais dos tramos, expresadas en quilómetros con dous decimais redondeados á decena, así como a clasificación da vía (rede nacional, provincial, municipal).

No caso de que haxa pistas de uso agrícola ou forestal de terra, facilitarase así mesmo a porcentaxe global dentro do percorrido e as distancias parciais dos tramos expresados en quilómetros con dous decimais redondeados á decena.

Para expresar os datos mencionados nos dous apartados anteriores, cumprimentarase a táboa que se adxunta no anexo (IV).

Dando por certo que non todas as situacións quedan recollidas no contido deste artigo, aquelas que se presenten serán propostas á consideración da Vogalía de Sendeiros da FGM.

- g) Natureza e titularidade dos terreos polos que discorre, cos permisos correspondentes. Deberán aparecer por escrito as autorizacións e permisos de paso, así como as autorizacións de execución de obra e actuación no terreo, concedidos polas autoridades ou organismos competentes.
- h) Tempo total estimado. É o que se necesita para realizar o sendeiro, segundo os parámetros de tempos medios, en relación coas distancias e desniveis, recollidos no sistema estandarizado MIDE.
- i) Información sobre servizos ao longo do percorrido, que comprende desde fontes ata lugares de restauración e hospedaxe. Tamén se indicarán accesos e transportes públicos.

3.6. Cartografía

Presentarase o percorrido nun mapa en cor e a escala 1:25.000 en base IGN. Neste plano indicaranse todos os puntos de interese que se sinalaron no apartado anterior. A cartografía irá acompañada por un ficheiro informático cos datos de descarga do GPS

en coordenadas UTM, que incluíra o Track da ruta e os Waypoints dos puntos de interese (Ver Anexos II e III).

3.7. Perfil del sendeiro

Tendo en conta os datos de referencia xeográficos, realizarase un perfil do percorrido indicando os puntos de interese máis importantes (de entre os que se inclúan nos puntos 3.5.d) e 3.5.i), e sinalaranse os tramos nos que se facía referencia no apartado 3.5. f) e a de máis importancia no punto 3.5. c). Realizarase un gráfico de relación altura/distancia de 1/10, sempre que sexa posible.

3.8. Fases de execución

Detallarase o calendario previsto para a execución das distintas fases do proxecto.

3.9. Publicacións

Presentarase obrigatoriamente un modelo de folleto (para PR-G) ou topoguía (para GR) que servirá de soporte para dar a coñecer o percorrido. A topoguía deberá cingirse ao establecido no artigo 7 do “Manual de Sendeiros” da FEDME ou outros que sexan desenvolvidos posteriormente

3.10. Mantemento

A responsabilidade do mantemento do sendeiro corresponde ao Promotor do mesmo. No proxecto deberá especificarse o plan bienal para o mantemento, con orzamento incluído e a persoa responsable que leve a cabo o mencionado plan. A FGM velará polo cumprimento do mantemento por parte do Promotor, mediante a “Inspección Técnica de Sendeiros” (ou ITS). O ente Promotor comprométese a corrixir as deficiencias que se destaquen no informe da ITS, atender as observacións fundadas que lle presente a FGM a través do seu Comité de Sendeiros, reservar nos seus orzamentos unha partida que cubra os anteriores compromisos e a renovar este compromiso ao final de seis anos.

3.11. Sinaturas

O proxecto EDS estará asinado obrigatoriamente por un Técnico de Sendeiros titulado pola FEDME, polo representante da Entidade Promotora e, no seu caso, por un representante da Entidade Realizadora..

Art. 4.- O Proxecto do Sendeiro (EDS). Elaboración, supervisión e sinatura.

Os Proxectos de Sendeiros EDS deberán ser elaborados por Técnicos de Sendeiros titulados pola FEDME e que cumpran co artigo 19 desta normativa, por clubs asociados á Federación Galega de Montañismo con máis de 3 anos de antigüidade ou por empresas de recoñecido prestixio que xa teñan realizado en Galicia tres ou máis sendeiros, sempre que os proxectos e a realización cumprisen escrupulosamente coa normativa FEDME/ FGM e fosen homologados pola FGM. Nestes dous últimos casos, correrá sempre a cargo dun Técnico de Sendeiros de Galicia, a supervisión e sinatura do Proxecto, condicións imprescindibles para a súa presentación ante a FGM. Os Técnicos de Sendeiros de Galicia que elaboren, supervisen ou asinen proxectos que se presenten ante a FGM, deberán coñecer, ademais da normativa de ámbito estatal, a normativa galega.

Art. 5.- O Proxecto de Sendeiro (EDS). Normas e criterios que se terán en conta no seu estudo.

5.1. Trazado do percorrido

- a) Tratar de recuperar as antigas vías de comunicación, aínda que na actualidade atópanse en desuso ou pechadas.
- b) A lonxitude mínima dun sendeiro será de 4 quilómetros.
- c) Evitar no posible os “tramos de asfalto” definidos no apartado 3.5. f. e rexeitaranse proxectos nos que se supere un 10% de “tramos de asfalto”, ou nos que calquera deses tramos sexa superior a 750 metros lineais continuados, independentemente da porcentaxe que supoñan dentro do percorrido total. Esta restrición non só afecta a

estradas ou camiños municipais asfaltados senón tamén a tramos con beirarrúas en viarias urbanizados, paseos marítimos ou fluviais lousados. Respecto ao trazado do itinerario por pistas de uso agrícola ou forestal, limítase o seu cómputo a un 30% da lonxitude total do sendeiro, podendo ser o seu curso continuo ou discontinuo..

d) Só será admisible unha excepción ao apartado 5.1. c) e non computarán dentro dese 10% de “tramos de asfalto”, os camiños pavimentados con superficies asfálticas ou cementados, cando o trazado do sendeiro discorra por aldeas, barrios e lugares con núcleos de poboación con vivendas agrupadas e non dispersas.

Estas normas buscan preservar a esencia do recolleito no artigo 5.2 nos seus apartados a, b e c, polo que se recomenda facer un uso racional desta excepción, na que se permite a utilización de determinados camiños asfaltados ou cementados para integralos no proxecto dun sendeiro.

En todo caso, a Vogalía de Sendeiros da Federación Galega de Montañismo, en uso das súas atribucións, poderá considerar como tramo asfáltico, cando se faga un uso inadecuado deste apartado.

e) Os sendeiros non poderán transcorrer en paralelo a unha estrada se a velocidade autorizada para a circulación motorizada pola mesma é superior a 50 km/ h, se esta non ten beirarrúas ou pasos debidamente habilitados e sinalizados para persoas.

f) Evitar zonas perigosas ou de risco.

g) Evitar o paso por “zonas fráxiles” (zonas de nidificación de aves e cría doutros animais aos que lles poida influír a presenza de persoas; zonas onde existan especies animais ou vexetais en risco de desaparición ou alteración, etc.)

h) Procurar que vaia dirixido á poboación en xeral, polo que deben evitarse grandes desniveis, pasos difíciles, ou grandes distancias entre puntos habitados. Como norma xeral, a pendente máxima permitida en calquera punto do trazado será do 20%. Poderá permitirse pendentes maiores en pequenos tramos, pero será obrigatorio a construción de pasos e chanzos, salvo que sexan catalogados como “Sendeiros de Montaña”.

i) Cando no percorrido proposto no EDS atópanse vestixios tales como: paneis informativos, postes con frechas direccionais, postes baixos, sinais, etc., que indiquen a existencia dunha ruta sinalizada coas marcas da FEDME, non homologada; aqueles que non poidan ser recuperados adaptándoos á normativa vixente, deberán ser retirados ou eliminados do percorrido.

Para iso, farase constar no EDS esta circunstancia e comunicarse ao promotor que deberán ser retirados aqueles elementos que poidan conducir a confusión ou equívocos.

Esta norma é aplicable para itinerarios de sendeiros novos ou nos que se solicita a rehomologación

5.2. Interese do percorrido

O seu interese principal será turístico e de natureza, polo que non debe ser unicamente un interese deportivo. Deberanse buscar:

- a)** Camiños vellos, con historia, etc.
- b)** Aspectos artísticos, arqueolóxicos, etnográficos, naturais, etc.
- c)** Posibilidade de contactar coas xentes do lugar.
- d)** Apoio ao desenvolvemento sustentable da zona.
- e)** Outros aspectos

5.3. Coordinación de iniciativas

Evitarase presentar proxectos particulares naqueles casos nos que se poida saber ou intuír que nun futuro próximo haberá un proxecto máis amplo na mesma zona. No caso de levarse a cabo a idea, terá en conta futuras actuacións, tentando que se integren os proxectos e evitando a coincidencia nos trazados.

5.4. Circunscrición dos proxectos

O ámbito dos proxectos poderá ser:

- a) A asociación ou mancomunidade de varios Concellos.
- b) Un val.
- c) Unha comarca.
- d) Un Concello.

As fronteiras xurisdicionais non teñen por que ser o límite dos sendeiros, pero se estes superan un límite municipal, deberá ser co consentimento e os debidos permisos correspondentes, e tendo en conta os posibles plans de elaboración de redes de sendeiros doutro municipio.

Art. 6.- Procedemento de Homologación de Sendeiros.

Os pasos para seguir para conceder a Homologación dun sendeiro son:

6.1. O Promotor, a través do Técnico de Sendeiros, solicitará por escrito o inicio da tramitación para a Homologación do Sendeiro, ben sexa de nova creación, ben de ampliación ou ben da modificación dun existente. Fará constar todos os datos da entidade e un teléfono ou medio de contacto da persoa encargada. Poderá facelo nos impresos normalizados que serán facilitados pola FGM.

6.2. O Promotor, a través do Técnico de Sendeiros, deberá remitir á FGM, xunto cos documentos anteriores, un exemplar do Estudo de Definición do Sendeiro (EDS) encadernado e outro en ficheiro PDF, que cumpra os puntos 3, 4 e 5, incluíndo graficamente o itinerario proposto sobre un mapa en cor e a escala 1:25.000 en base IGN.

6.3. A Vogalía de Sendeiros da FGM, poderá solicitar a presenza do Técnico de Sendeiros que asinou o EDS para demandar explicacións ou aclarar dúbidas sobre o proxecto. Se é admitido o EDS como válido, a Federación enviará os formularios

correspondentes coas tarifas ou taxas vixentes de homologación da ruta e os custos anticipados correspondentes a, 1 ITS de homologación e 3 revisións tipo ITS (Inspección Técnica do Sendeiro), recollidas no capítulo 2 desta normativa.

6.4. Tras o pago das taxas polo Promotor, a Vogalía de Sendeiros terá un prazo non superior a dous meses para:

a) Emitir unha autorización provisional, que permita realizar a sinalización da ruta cos sinais rexistrados, cunha asignación, tamén provisional, dun número para identificar o sendeiro. Esta comunicación será enviada ao Técnico que asinou o EDS, que será responsable mancomunado xunto co Promotor da execución correcta da sinalización da ruta.

b) A FGM de oficio poderá establecer que o sendeiro obteña a baliza de sendeiro internacional, ou incluírle unha das etiquetas dos sendeiros que figuran no Manual de Sendeiros FGM.

6.5. O Promotor terá un prazo máximo dun ano desde a asignación do número provisional, para realizar a sinalización completa, o acondicionamento do percorrido e remitir á FGM (a través do Técnico de Sendeiros e co seu visto e praxe), a comunicación da finalización da sinalización.

6.6. A Vogalía de Sendeiros designará, respectando escrupulosamente o artigo 22 desta normativa, a un Técnico de Sendeiros como Técnico de Inspección (que será denominado Inspector). Este Inspector ten a obrigaón de realizar unha revisión completa do percorrido, comprobando que se axuste ao proxecto entregado, realizando fotografías, tomando referencias xeográficas con GPS, e valorando o estado de sinalización e acondicionamento. Tras esta revisión, emitirá un informe que enviará á Vogalía de Sendeiros.

No caso de que non fose favorable o informe, realizarase un documento resumido denominado Informe de Homologación Desfavorable no que será preceptivo unha descrición pormenorizada dos erros. A continuación, o Promotor deberá pagar os custos da inspección desfavorable e terá un novo período dun mes para liquidar as deficiencias. Se pasado este período non se pagasen as taxas e liquidadas as deficiencias, retirárase o número provisional, e o Promotor e o Técnico de Sendeiros

asinantes do EDS estarán obrigados a retirar do percorrido as marcas rexistradas pola FEDME.

Se na revisión do percorrido por parte do Técnico Inspector, compróbase que o EDS presentado non cumpre co esixido no artigo 5.1, será invalidado o EDS. Como consecuencia, retirarase o número provisional, e o Promotor e o Técnico de Sendeiros asinantes do EDS estarán obrigados a retirar do percorrido as marcas rexistradas pola FEDME.

6.7. No caso de que o informe fose favorable, quedará homologado o sendeiro. Isto obrigará á FGM a emitir un certificado de homologación que será enviado ao Promotor e ao Técnico de Sendeiros que asinou o EDS. Así mesmo, obrigará á FGM a publicitalo en todas as guías que se emitan a partir dese momento, e a dar coñecemento á FEDME. O Promotor queda obrigado ao mantemento que se establece no apartado 3.11.

6.8. Procedemento para solicitar unha modificación dun sendeiro xa homologado, para adaptalo a un sendeiro europeo ou para incorporarlle unha das etiquetas:

- 1) Ademais do estipulado no Art. 6.1, deberase abonar a taxa da ITS.
- 2) Sendeiros Europeos. Adaptarase a divulgación dos sendeiros (Topoguía/Folletos), os paneis de inicio e fin do sendeiro e as frechas direccionais ao Manual de Sendeiros FGM 2018, excepto a información concernente ás antigas derivacións (sinalización).
- 3) Sendeiros con Etiqueta (Interese Histórico-artístico, Interese Natural, Interese Xeolóxico ou Sendeiro de Montaña). Adaptarase a divulgación dos sendeiros (Topoguía/Folletos), os paneis de inicio e fin do sendeiro ao Manual de Sendeiros FGM 2018, excepto a información concernente ás antigas derivacións (sinalización).
- 4) Realizar un correcto mantemento do sendeiro.

Capítulo 2

DA INSPECCIÓN TÉCNICA DE SENDEIROS (ITS)

Art. 7.- A Federación Galega de Montañismo como ente supervisor. Para garantir a calidade das rutas e manter unha imaxe ante a Sociedade que demanda estes produtos, a Federación Galega de Montañismo velará que os Promotores cumplan coa súa obrigaón de manter os sendeiros en perfectas condicións. Así, cada dous (2) anos desde a Homologación dunha ruta, a FGM comprométese a realizar unha revisión denominada “Inspección Técnica de Sendeiros” (ITS).

Art. 8.- Inspección Técnica de Sendeiros.

A ITS consistirá nun recoñecemento completo do percorrido por un equipo de Técnicos de Sendeiros designados pola FGM e na emisión dun informe sobre a situación do mesmo. En canto á designación dos técnicos cumprirá sempre a limitación sobre incompatibilidades do artigo 22.

Art. 9.- O custo das ITS serán por conta do Promotor do sendeiro. A FGM comunicará en tempo e forma as taxas para pagar polo Promotor previas á visita. As taxas da ITS previa e das tres (3) primeiras ITS bianuais serán pagadas polo Promotor xunto coas taxas de Homologación, cubrindo un período de tres bienios. Pasados seis (6) anos serán abonadas anticipadamente as taxas de tres seguintes ITS, cubrindo outro período de tres bienios, e así sucesivamente no futuro. O Promotor recibirá sempre unha comunicación por parte da FGM para que realice o pago no lugar e forma que se determine.

9.1. O Promotor deberá contestar a esa comunicación e pagar as taxas no prazo improrrogable de 3 meses.

9.2. O Promotor que incumpra o prazo, non satisfaga as taxas bianuais posteriores ou non dea contestación aos requirimentos da FGM, recibirá un informe de ITS negativo, podendo ser elaborado sen precisar da visita técnica, onde só será recolleito como “motivo de inicio de proceso de deshomologación a falta da necesaria dilixencia do

Promotor". Inmediatamente, tras a comunicación ao Promotor mediante un correo certificado, sen ningunha dúbida e que dea fe desta circunstancia, abrírase o prazo de audiencia e cautela improrrogable de 3 meses para que o Promotor poida responder ante a FGM, seguindo a continuación a regulamentación recollida no artigo 13.

Art. 10.- O resultado da ITS será recolleito nun informe no que se indicará se o resultado da inspección foi favorable, con advertencias ou negativo

Art. 11.- No caso de que a ITS sexa positiva, a FGM expedirá un Certificado Favorable que será remitido ao Promotor xunto cunha indicación de homologación do sendeiro para colocar nos paneis de inicio e fin de ruta, a modo de garantía de calidade fronte aos turistas e deportistas. Esta certificación favorable tamén será comunicada ao público mediante as diversas publicacións dependentes da FGM e na páxina Web oficial da FGM.

Art. 12.- Se na ITS fosen apreciadas deficiencias emendables, a FGM remitirá un Informe con Advertencias para que o Promotor, no prazo máximo de 3 meses, corrixa os problemas. Unha vez solucionadas as advertencias, o Promotor solicitará, mediante un novo pago das taxas correspondentes se procedese, outra visita de inspección. O resultado do novo informe poderá ser favorable, con advertencias ou negativo.

12.1. A realización de 3 informes consecutivos con advertencias, equivale a considerar que o sendeiro será deshomologado por desidia do Promotor, sen que teñan que concorrer os prazos de audiencia e cautela recollidos no artigo 13.

12.2. Se tras o vencemento de 3 meses de calquera dos informes con advertencias, o Promotor non realizase actuación algunha, o sendeiro será deshomologado, sen que teñan que concorrer os prazos de audiencia e cautela recollidos no artigo 13.

12.3. A situación dunha ruta con deficiencias emendables ou deshomologada será comunicada ao público mediante as diversas publicacións dependentes da FGM e na páxina Web oficial da FGM.

Art. 13.- Se durante a ITS a ruta presentase unhas Deficiencias de Carácter Negativo, será iniciado o proceso de deshomologación. Dada a gravidade desta actuación, este proceso será comunicado ao Promotor mediante un correo fidedigno, indubidable e que dea fe desta circunstancia, abríndose un prazo de audiencia e cautela improrrogable de 3 meses para que o Promotor poida responder ante a FGM. Este artigo será de aplicación para os Promotores que se atopen nas circunstancias mencionadas no artigo 9.2.

13.1. O Promotor deberá presentar antes de 3 meses un Informe Oficial asinado por un Técnico de Sendeiros titulado FEDME, que acredite a situación inicial, os problemas graves existentes, os medios de corrección dos mesmos, os elementos para realizar as actuacións pertinentes, e o prazo de execución das medidas necesarias.

13.2. O Promotor terá 6 meses de prazo máximo desde a primeira comunicación para solicitar unha nova ITS, que deberá ser favorable na primeira visita. En caso contrario ou se se excedese o prazo de 6 meses, a ruta será deshomologada inmediatamente.

13.3. A situación dunha ruta con deficiencias de carácter negativo ou deshomologada será comunicada ao público mediante as diversas publicacións dependentes da FGM e na páxina Web oficial da FGM..

Art. 14.- Unha ruta oficialmente deshomologada poderá solicitar a súa nova homologación cumprindo absolutamente todos os trámites como unha nova ruta. Ademais, poderá recuperar tanto o nome do sendeiro como o seu número de matrícula que tiñan antes da súa deshomologación, se o seu percorrido coincide no seu maior parte co anterior.

Art. 15.- Se unha ruta deshomologada non inicia os trámites de homologación ou transcorren tres meses desde a comunicación desta situación, o Promotor deberá retirar todas as marcas do sendeiro, balizas e paneis referentes a ruta e que utilicen as marcas rexistradas pola FEDME e FGM, así como calquera medio público de información da ruta (folletos, guías, páxinas Web, etc.).

Art. 16.- Non eliminar as marcas segundo o artigo 15, deberá ser considerado pola FGM como unha violación da Lei de Marcas, xa que o código de sinais que identifican os sendeiros está rexistrado na Oficina Española de Patentes e Marcas. A FEDME e/ou a FGM poderán solicitar:

16.1. O cesamento dos actos que violen os seus dereitos..

16.2. A indemnización dos danos, perdas e prexuízos sufridos

16.3. Indemnizacións coercitivas ata que se produza o cesamento efectivo da violación.

Capítulo 3

DE LOS TÉCNICOS DE SENDEIROS DE GALICIA

Art. 17.- Son Técnicos de Sendeiros aquelas persoas que teñan realizado o correspondente Curso Oficial da FEDME, realizadas as prácticas e obtido a titulación habilitadora, así como a posterior admisión pola EEAM.

Art. 18.- Ademais dos requisitos anteriores deberán manter ao corrente o seu Libro de Estudos e Carné de Técnico da EEAM, e posuír a Licenza Deportiva FEDME actualizada.

Art. 19.- Serán considerados Técnicos de Sendeiros de Galicia, os técnicos que posúan a licenza deportiva expedida pola FGM e que teñan solicitado a súa inclusión na “lista oficial de Técnicos de Sendeiros Galegos” e non fosen dados de baixa en aplicación do réxime sancionador. Esta lista será xestionada na FGM, polo responsable designado a este fin, e que na súa falta será o Vogal de Sendeirismo ou o Presidente da FGM.

Art. 20.- A lista será pública parcialmente, publicándose os nomes dos técnicos e a súa dispoñibilidade. Os demais datos persoais e das actividades realizadas serán de carácter interno da propia FGM, respectando a Lei Orgánica de Protección de Datos.

Art. 21.- A dispoñibilidade dos técnicos fai referencia á seguinte clasificación:

21.1. Técnicos non exercentes: son aqueles que, tras a obtención do título e a súa inclusión na lista da FGM, no presente non estean a realizar os labores propios do técnico nin estean dispoñibles para colaborar coa FGM. Esta situación será solicitada polo propio interesado ou promovida pola o Vogal de Sendeirismo e co visto e prace do Presidente. Será unha situación transitoria e reversible.

21.2. Técnicos exercentes: son todos os técnicos en activo. Dentro desta clasificación serán diferenciados os técnicos federativos e os técnicos profesionais.

a) Técnicos federativos: son os Técnicos de Sendeiros que realizan o seu traballo de forma voluntaria a favor da FGM. As súas funcións principais son asesorar, inspeccionar e elaborar informes de homologación por solicitude da FGM. Os seus gastos serán compensados economicamente pola FGM segundo a normativa da FGM. A súa colaboración coa FGM será recompensada mediante un informe favorable necesario para a renovación anual do libro técnico de estudos.

b) Técnicos profesionais: son aqueles técnicos en activo que realizan de forma profesional, por se ou para outros, labores relacionados co sendeirismo. Comparten as obrigacións e beneficios dos técnicos federativos. Os técnicos profesionais están obrigados a dar a coñecer a súa situación, solicitando a inclusión na lista como profesionais. A FGM poderá esixir a documentación fiscal que garanta esta situación.

Art. 22.- Incompatibilidades.

Por razóns éticas, morais e legais, establécese as seguintes incompatibilidades:

a) Os técnicos profesionais, non poderán realizar labores federativos.

- b) Os membros da Xunta Directiva e do corpo Profesional da FGM, non poderán exercer como técnicos profesionais ou participar na subministración de material de sinalización, mentres manteñan esa condición (evitando así un conflito de intereses), salvo para aquelas rutas que sexan creadas a iniciativa propia da Federación.

Art. 23.- Obrigacións de tipo anual.

Cada técnico en activo deberá remitir, antes do 15 de febreiro de cada ano, unha fotocopia do libro técnico da EEAM coas actividades realizadas no ano anterior. Esta fotocopia será incluída nun dossier persoal que a FGM levará de cada técnico en activo.

Art. 24.- Funcións dos Técnicos de Sendeiros.

24.1. As funcións principais dos Técnicos de Sendeiros son as recollidas no Manual de Sendeiros da FEDME no apartado 15, e en especial as de:

- a) Elaboración dos proxectos EDS para un sendeiro ou unha rede.
- b) Execución do proxecto dun sendeiro ou unha rede.
- c) Asesoramento cualificado sobre sendeiros ou redes a particulares ou entidades.
- d) Intervención no proceso de homologación federativa. Os puntos a), b) e c) poderán exercerse de forma profesional, sendo o punto d) un apartado que debe ser unicamente executado de forma non profesional e a instancias da Federación.
- e) Colaboración co Comité de Sendeiros da Federación.

24.2. Ademais dos puntos anteriores, será obrigatoria a sinatura dun Técnico de Sendeiros en calquera EDS que sexa presentado ante a FGM, quedando obrigado o Técnico, mediante ao seu visto e prace rubricado, a garantir a calidade do EDS.

Art. 25.- Do réxime sancionador dos Técnicos de Sendeiros.

25.1. O Técnico de Sendeiros que non cumpra con calidade dos traballos presentados, coas normativas en materias de sendeirismo, ou que realice actos de mala fe en prexuízo do deporte, do turismo, da natureza, da Federación Galega de Montañismo (FGM), da Federación Española de Deportes de Montaña e Escalada (FEDME), ou de Institucións Públicas ou Privadas de Galicia, será apercibido sobre o particular mediante un escrito desde a FGM en canto tivésese constancia do particular, sempre que non tivese pasado máis dun ano desde a infracción ata a constancia da mesma na FGM.

25.2. Se as condutas sancionabeis fosen reiteradas tres veces nun ano, ou catro en cinco anos, sempre previo apercibimento por escrito, será sancionado por mala praxe, impedíndolle a presentación de máis proxectos EDS e comunicando o particular á EEAM para á súa posible baixa como Técnico de Sendeiros.

25.3. Estas sancións non son incompatibles con Lei do Deporte de Galicia, polo que sobre estas sancións poden acumularse a outras derivadas do Réxime Disciplinario propio da Lei e do Regulamento da vixente lexislación deportiva de Galicia.

Capítulo 4

DOS SENDEIROS SINALIZADOS CON MARCAS REXISTRADAS E INCUMPRINDO A NORMATIVA FEDERATIVA

Art. 26.- Para as rutas que fosen realizadas sen autorización da FGM e sen cumprir a presente normativa, pero que teñan utilizado as marcas rexistradas da FEDME e FGM, poderán legalizar a súa situación e beneficiarse da homologación sempre que cumpran todos os requisitos previos ou liquiden a carencia dos mesmos. Con todo deberán pagar, no momento da solicitude, o dobre de todas as taxas vixentes establecidas respecto diso pola FGM, en concepto de penalización por incumprimento das normas e procedementos establecidos, sen que isto inhiba a posibilidade de que se establezan accións contra os Promotores por violación dos dereitos das marcas rexistradas, se fose necesario.

Capítulo 5

DAS DESHOMOLOGACIÓN

Art. 27.- As rutas poden ser deshomologadas segundo os procedementos indicados no Capítulo 2, ou inmediatamente no caso de estar incluídas no caso descrito no artigo 1.3.

Art. 28.- Se o Promotor incorre na prohibición indicada no artigo 1.3, a FGM realizará a deshomologación en canto teña coñecemento do feito, sendo probas válidas os documentos que poidan existir (facturas, tickets, recibos, etc.), fotografías, noticias en prensa contrastadas, etc. Tamén será válida unha declaración xurada efectuada por un Técnico da FGM, un membro da Xunta Directiva da FGM ou unha persoa autorizada polo Presidente da FGM.

Art. 29.- Os Promotores das rutas deshomologadas segundo os artigos 1.3 e 28 recibirán unha comunicación fidedigna da deshomologación. A data desta comunicación iniciará o prazo de accións recollidos nos artigos 15 e 16.

Capítulo 6

DAS TAXAS

Art. 30.- A Federación Galega de Montañismo (FGM) aprobará cada ano dentro do seu orzamento as taxas de homologación, inspección técnica de sendeiros, quilometraxes e axudas para o desprazamento, de acordo co seu regulamento interno e de conformidade cos seus Estatutos. Estes datos serán comunicados e publicados mediante os procedementos que acorde a Xunta Directiva ou a Comisión Delegada da Federación.

Capítulo 7

ENTRADA EN VIGOR

Art. 31.- Esta normativa entrou en vigor o día 4 de maio de 2018.

DISPOSICIÓN ADICIONAIS

Disposición Transitoria Primeira: para as rutas homologadas e vixentes no momento da aprobación da normativa

Son consideradas rutas homologadas, as que cumpran a normativa anterior e as que están en correcto estado relacionadas no Anexo V, segundo a información dispoñible no momento da aprobación desta normativa.

Os sendeiros homologados relacionados no Anexo V, serán sometidos a revisións periódicas para comprobar o seu grao de cumprimento das normas FEDME e FGM vixentes no momento da súa homologación, tras as que se emitirán os seus correspondentes informes ITS cunha clasificación segundo as condicións recollidas no Capítulo 2.

Con respecto aos sendeiros homologados anteriores á Normativa de Homologación 2008, se os informes das revisións son favorables, en atención a esta disposición adicional transitoria, as revisións bianuais continuarán sendo a título gratuito, indefinidamente ata que deixen de ser favorables. Haberá unha información complementaria sobre as normas actuais non cumpridas que será de publicación na Web, con indicación da aplicación desta disposición transitoria.

Se na revisión obsérvanse irregularidades, realizarase un informe con advertencias ou problemas graves e informarase ao Promotor, o cal deberá abonar as taxas vixentes. Outorgaráselle un prazo de 3 meses para emendar a situación e continuar conservando os privilexios desta disposición. En caso de superar os 3 meses perdería os seus dereitos e estaría suxeito a todas as normativas actuais desde ese momento en diante.

Mentres non se retire a homologación a un sendeiro, este poderá manter as súas características iniciais. Se un sendeiro queda deshomologado, deberá cumprir os requisitos marcados nesta normativa para poder recuperar a homologación, aínda que isto signifique variar o percorrido inicial.

Disposición Transitoria Segunda: para as rutas en proceso de Homologación no momento da aprobación da normativa.

As rutas que presentasen a súa EDS antes da aprobación desta Normativa de Homologación terán a obrigaón de cumprir coas obrigaóns vixentes no momento da presentación, pero deberán executar a súa creación e Homologación antes do 31 de decembro de 2018.

En caso de incumprimento, estarán suxeitas á ITS bianual mediante pago, pero os requisitos esixidos serán só os vixentes no momento da redacción do proxecto.

De igual forma que na disposición primeira, o sendeiro que perda a Homologación perderá tamén os privilexios e estará obrigado a cumprir coa normativa vixente en diante.

Disposición Transitoria Terceira: para as rutas homologadas e vixentes no momento da modificación da normativa.

Son consideradas rutas homologadas, as que cumpran as normativas anteriores e que están en correcto estado no momento da aprobación da modificación deste regulamento.

Esta Normativa de Homologación aprobouse pola Comisión Delegada da Federación Galega de Montañismo o día 4 de maio de 2018.

ANEXO I. MIDE

El uso del MIDE es libre y gratuito, siempre que se respete para su aplicación la metodología del manual de procedimientos, y como contribución a la seguridad y disfrute de los excursionistas. La Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada y la Federación Aragonesa de Montañismo recomiendan el uso del MIDE.

www.euromide.info

www.fam.es

fam@fam.es

MIDE

(Método de Información De Excursiones)

Manual de procedimientos
(Versión 1.1)

El Método para la Información De Excursiones o MIDE se realizó durante el año 2002 en el marco del programa Montañas para Vivirlas Seguro (MVS).

Los promotores de este programa y del MIDE son la Federación Aragonesa de Montañismo, el Servicio de Protección Civil del Departamento de Política Territorial, Justicia e Interior del Gobierno de Aragón, y la Obra Social y Cultural de Ibercaja.

Esta versión 1.1 revisa la redacción de la versión 1.0, manteniendo los principios básicos de la estructura del MIDE.

El autor del MIDE (versión 1.0) es Alberto París Roche

MIDE (Método de Información De Excursiones) Manual de procedimientos (Versión 1.1)

El MIDE es un sistema de comunicación entre excursionistas para valorar y expresar las exigencias técnicas y físicas de los recorridos. Su objetivo es unificar las apreciaciones sobre la dificultad de las excursiones para permitir a cada practicante una mejor elección. Su uso es libre para el informador y sólo complementa, de una forma unificada, las descripciones, valoraciones y recomendaciones que cada autor considere oportunas. El uso es libre también para el informado que sabe que la naturaleza es más compleja que lo que un sistema de información puede valorar.

El MIDE ha sido concebido como una herramienta para la prevención de accidentes en excursiones por el medio natural. El método permite clasificar en libros, guías, topoguías, oficinas de turismo... los recorridos, para que cada persona elija conforme a sus capacidades y gustos.

El MIDE está recomendado por la Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada (FEDME), la Federación Aragonesa de Montañismo (FAM), Protección Civil del Gobierno de Aragón y otras entidades.

Para valorar una excursión con el MIDE debe utilizarse este Manual de Procedimientos, teniendo en cuenta que:

- La graduación de una excursión se hace siempre para unas determinadas condiciones estacionales y del terreno. Una excursión podrá tener distinta valoración según la estación del año.
- La graduación debe realizarse por personas experimentadas en el excursionismo y que conozcan bien el recorrido y las condiciones geográficas de la zona.
- Utilizar correctamente el manual MIDE requiere estudio, atención e interés.

2

El MIDE consta de información de referencia e información de valoración:

Información de referencia	Información de valoración
Se detallarán, respetando estrictamente este manual de procedimientos, los siguientes aspectos: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Excursión que se describe ▶ Tipo de recorrido ▶ Horario ▶ Desnivel positivo ▶ Desnivel negativo ▶ Distancia horizontal recorrida ▶ Época y/o condiciones para las que se aplican las valoraciones ▶ Dificultades técnicas específicas, si las hubiera 	Se valorarán de 1 a 5 puntos, respetando estrictamente este manual de procedimientos, los siguientes aspectos: <ul style="list-style-type: none"> ⚠ Medio: severidad del medio natural 🗺 Itinerario: orientación en el itinerario 🔧 Desplazamiento: dificultad en el desplazamiento 🍏 Esfuerzo: Cantidad de esfuerzo necesario

MIDE		Aneto desde el Plan de La Besurta por el Portillón Superior	
🕒 horario	8 h 40 min	⚠ 5	severidad del medio natural
⬆️ desnivel de subida	1.500 m	🗺 4	orientación en el itinerario
⬆️ desnivel de bajada	1.500 m	🔧 4	dificultad en el desplazamiento
📏 distancia horizontal	14 km	🍏 8	cantidad de esfuerzo necesario
🔄 tipo de recorrido	ida y vuelta	🏔 30°	pendiente de nieve
Paso por glaciar obligado Condiciones de verano; tiempos estimados según criterio MIDE, sin paradas			

Excursión

Información de valoración

Dificultades técnicas específicas

Información de referencia

3

La **información de referencia** detalla los siguientes aspectos del recorrido valorado:

- ▶ Excursión que se describe: lugares de inicio, paso y llegada del recorrido valorado
- 🕒 Horario de la excursión: calculado según criterios MIDE (página 11)
- ⬆️ Desnivel positivo acumulado, calculado para el recorrido completo
- ⬆️ Desnivel negativo acumulado, calculado para el recorrido completo
- ≡ Distancia horizontal, calculada para el recorrido completo
- 🔄 Tipo de recorrido: itinerario de ida y vuelta, circular o travesía
- ▶ Época y/o condiciones especiales para las que se aplica la valoración (verano, con o sin nieve, etc)
- ▶ Dificultades técnicas específicas, si las hubiera. Serán incluidas también como información de valoración (páginas 14-15)

MIDE		Aneto desde el Plan de La Besurta por el Portillón Superior	
🕒 horario	8 h 45 min	⚠️ 5	severidad del medio natural
⬆️ desnivel de subida	1,800 m	🗺️ 4	orientación en el itinerario
⬆️ desnivel de bajada	1,500 m	👣 4	dificultad en el desplazamiento
≡ distancia horizontal	14 km	👤 4	cantidad de esfuerzo necesario
🔄 tipo de recorrido	ida y vuelta	🏔️ 30°	pendiente de nieve
Paso por glaciar obligado Condiciones de verano, tiempos estimados según criterio MIDE, sin paradas			

La **información de valoración** valora de 1 a 5 puntos los siguientes aspectos del recorrido valorado, respetando estrictamente este manual de procedimientos y los criterios para la graduación que debe seguir el informante:

- ⚠️ MEDIO: Severidad del medio natural
- 🗺️ ITINERARIO: Orientación en el itinerario
- 👣 DESPLAZAMIENTO: Dificultad en el desplazamiento
- 👤 ESFUERZO: Cantidad de esfuerzo necesario

MIDE		Aneto desde el Plan de La Besurta por el Portillón Superior	
🕒 horario	8 h 45 min	⚠️ 5	severidad del medio natural
⬆️ desnivel de subida	1,800 m	🗺️ 4	orientación en el itinerario
⬆️ desnivel de bajada	1,500 m	👣 4	dificultad en el desplazamiento
≡ distancia horizontal	14 km	👤 4	cantidad de esfuerzo necesario
🔄 tipo de recorrido	ida y vuelta	🏔️ 30°	pendiente de nieve
Paso por glaciar obligado Condiciones de verano, tiempos estimados según criterio MIDE, sin paradas			

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia - 2018

! Información de Valoración: Severidad del MEDIO		
	Para el informado	Para el informante: criterios para la graduación
1	El medio no está exento de riesgos	<div style="display: flex;"> <div style="flex: 1;"> <p>Se considera muy probable 1 factor de la lista</p> </div> <div style="flex: 2;"> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Exposición en el itinerario a desprendimientos espontáneos de piedras ☐ Exposición en el itinerario a desprendimientos espontáneos de nieve o hielo ☐ Exposición en el itinerario a desprendimientos de piedras provocados por el propio grupo u otro ☐ Eventualidad de que una caída de un excursionista sobre el propio itinerario le provoque una caída al vacío o un deslizamiento por la pendiente ☐ Existencia de pasos en que sea necesario el uso de las manos ☐ Paso de torrentes sin puente ☐ Paso por glaciares o ciénagas ☐ Paso probable por neveros o glaciares, independientemente de su inclinación ☐ Alta probabilidad de que por la noche la temperatura descienda de 0 °C ☐ Alta probabilidad de que por la noche la temperatura descienda de 5 °C y la humedad relativa supere el 90% ☐ Alta probabilidad de que por la noche la temperatura descienda de -10 °C ☐ Paso por lugares alejados a más de 1 hora de marcha (horario MIDE) de un lugar habitado, un teléfono de socorro o una carretera abierta ☐ Paso por lugares alejados a más de 3 horas de marcha (horario MIDE) de un lugar habitado, un teléfono de socorro o una carretera abierta ☐ La diferencia entre la duración del día (en la época considerada) y el horario del recorrido es menor de 3 horas ☐ En algún tramo del recorrido, la existencia de fenómenos atmosféricos que no se juzgen infrecuentes, aumentaría considerablemente la dificultad del itinerario (niebla, viento, calor extremo, etc...) ☐ El itinerario, en algún tramo, transcurre fuera de traza de camino y por terreno enmarañado o irregular que dificultaría la localización de personas ☐ Exposición contrastada a picaduras de serpientes o insectos peligrosos ☐ En algún tramo del recorrido existe algún otro factor de riesgo, propio de cada zona, que no ha sido tenido en cuenta en el listado anterior </div> </div>
2	Hay más de un factor de riesgo	<div style="display: flex;"> <div style="flex: 1;"> <p>Se consideran muy probables 2 o 3 factores de la lista</p> </div> <div style="flex: 2;"></div> </div>
3	Hay varios factores de riesgo	<div style="display: flex;"> <div style="flex: 1;"> <p>Se consideran muy probables 4, 5 o 6 factores de la lista</p> </div> <div style="flex: 2;"></div> </div>
4	Hay bastantes factores de riesgo	<div style="display: flex;"> <div style="flex: 1;"> <p>Se consideran muy probables 7, 8, 9 o 10 factores de la lista</p> </div> <div style="flex: 2;"></div> </div>
5	Hay muchos factores de riesgo	<div style="display: flex;"> <div style="flex: 1;"> <p>Se consideran muy probables 11 o más factores de la lista</p> </div> <div style="flex: 2;"></div> </div>

 Información de Valoración: Orientación en el ITINERARIO	
Para el informado	Para el informante: criterios para la graduación
1 Caminos y cruces bien definidos	Caminos principales bien delimitados o señalizados con cruces claros con indicación explícita o implícita. Mantenerse sobre el camino no exige esfuerzo de identificación de la traza. Eventualmente seguimiento de una línea marcada por un accidente geográfico inconfundible (una playa, la orilla de un lago...)
2 Sendas o señalización que indica la continuidad	Existe traza clara de camino sobre el terreno o señalización para la continuidad. Se requiere atención para la continuidad y los cruces de otras trazas pero sin necesidad de una interpretación precisa de los accidentes geográficos. Esta puntuación se aplicaría a la mayoría de senderos señalizados que utilizan en un mismo recorrido distintos tipos de caminos con numerosos cruces: pistas, caminos de herradura, sendas, campo a través de señal a señal (bien emplazadas y mantenidas).
3 Exige la identificación precisa de accidentes geográficos y de puntos cardinales	Aunque el itinerario se desarrolla por trazas de sendero, líneas marcadas por accidentes geográficos (ríos, fondos de los valles, cornisas, crestas...) o marcas de paso de otras personas, la elección del itinerario adecuado depende del reconocimiento de los accidentes geográficos y de los puntos cardinales.
4 Exige técnicas de orientación y navegación fuera de traza	No existe traza sobre el terreno ni seguridad de contar con puntos de referencia en el horizonte. El itinerario depende de la comprensión del terreno y del trazado de rumbos.
5 La navegación es interrumpida por obstáculos que hay que bordear	Los rumbos y/o líneas naturales del itinerario son interrumpidos por obstáculos que hay que bordear.

 Información de Valoración: Dificultad en el DESPLAZAMIENTO	
Para el informado	Para el informante: criterios para la graduación
1 Marcha por superficie lisa	Carreteras y pistas para vehículos independientemente de su inclinación. Escaleras de piso regular. Playas de arena o grava.
2 Marcha por caminos de herradura	Caminos con diversos firmes pero que mantienen la regularidad del piso, no presentan gradas muy altas, y permiten elegir la longitud del paso. Terreno apto para caballerías. Campo a través por terrenos uniformes como landas, taiga y prados no muy inclinados.
3 Marcha por sendas escalonadas o terrenos irregulares	Marcha por sendas con gradas o escalones irregulares de distinto tamaño, altura, rugosidad e inclinación. Marcha fuera de senda por terrenos irregulares. Cruces de caos de piedras. Marcha por pedreras inestables.
4 Es preciso el uso de las manos para mantener el equilibrio	Tramos con pasos que requieren el uso de las manos hasta el I Sup.
5 Requiere pasos de escalada para la progresión	Pasos de escalada de II hasta el III+ de la escala UIAA. Existencia de elementos artificiales para la progresión por tracción (clavijas, cadenas...). La existencia de estos pasos obliga a una mención explícita en el apartado Dificultades técnicas específicas aún en el caso de que el tramo (y por tanto la excursión) fueran valorados 4.

 Información de Valoración: Cantidad de ESFUERZO	
Para el informado	Para el informante: criterios para la graduación
1 Hasta una hora de marcha efectiva	Hasta 1 h de marcha (criterios MIDE)
2 De 1 a 3 horas de marcha efectiva	Más de 1 h y hasta 3 h de marcha (criterios MIDE)
3 De 3 a 6 horas de marcha efectiva	Más de 3 h y hasta 6 h de marcha (criterios MIDE)
4 De 6 a 10 horas de marcha efectiva	Más de 6 h y hasta 10 h de marcha (criterios MIDE)
5 Más de 10 horas de marcha efectiva	Más de 10 h de marcha (criterios MIDE)

Criterios MIDE para la cantidad de Esfuerzo. Cálculo de horas de marcha efectiva

Para cada tramo

1. Calcular dos horarios: el horario resultante del desnivel y el horario resultante de la distancia horizontal.
2. Elegir el horario mayor y añadir la mitad del otro.
3. Redondear usando el sentido común y teniendo en cuenta detalles tales como cruces de ríos, tramos difíciles que requieren tiempo y esfuerzo pero no se avanza, pendientes muy favorables a la progresión, sendas estrechas pero rectas y lisas, etc.

Criterios para el cálculo de horarios

- ▶ Desnivel: 400 metros/hora en subida y 600 m/h en bajada.
- ▶ Distancia horizontal: entre 5 y 3 km por hora según el piso del camino (carreteras y pistas 5 km/h; caminos de herradura, sendas lisas y prados 4 km/h; malas sendas, canchales y cauces de ríos 3 km/h)

Crterios a seguir para la **Información de Valoración**

Crterios de adición en los aspectos **Severidad del Medio (A)** y de **Cantidad de Esfuerzo Requerido (E)**

Crterios que deben aplicarse:

- ▶ La severidad del medio se calcula con la aplicación de la lista de factores de riesgos cada factor se cuenta una sola vez y su cómputo es 0 ó 1, independientemente de su probabilidad y presencia en mayor o menor parte de la excursión. La valoración de la severidad del medio se obtiene de la correspondencia entre la puntuación (de 1 a 5) y los intervalos de número de factores de las tablas.
- ▶ Las horas de marcha efectiva de una excursión es la suma del cálculo horario para cada uno de los diferentes tramos que la componen. La valoración del esfuerzo se obtiene de la correspondencia que muestran las tablas entre la puntuación (de 1 a 5) y los intervalos horarios (hasta 15 horas).

12

Crterios para el tratamiento de la heterogeneidad en la valoración de la **Dificultad en el Desplazamiento (D)** y la **Orientación en el Itinerario (I)**

Premisa: La mayoría de las excursiones están compuestas por tramos que obtendrían distinta valoración en los aspectos "Desplazamiento" e "Itinerario"; sin embargo el usuario necesita una valoración para su excursión.

Crterios que deben aplicarse:

- ▶ Para cada aspecto se valorarán los distintos tramos. Un tramo es una parte de una excursión con la entidad suficiente para ser considerado una excursión en sí mismo o para que su inclusión o exclusión modifique la valoración de ese aspecto.
- ▶ La excursión se valorará en cada aspecto como el tramo de mayor puntuación.
- ▶ La valoración de un tramo debe ser la del terreno predominante en él, admitiendo pasos aislados de hasta un punto por encima de esta graduación. La mínima valoración que ha de asignarse a un tramo es un punto menor que su paso de grado máximo.
- ▶ En dificultad de Desplazamiento, un tramo que presente un paso de puntuación 4 (uso de las manos) en el que un error del excursionista pueda ocasionar su caída al vacío o deslizamiento por la pendiente, será valorado 4 (y por tanto la excursión también).

13

Dificultades técnicas específicas en la Información de Valoración

Son las motivadas por accidentes del terreno que dificultan el desplazamiento y que requieren técnicas de progresión aprendidas y/o equipamiento especializado. Son la progresión en nieve, la escalada algo difícil de tramos cortos y el descenso en rápel.

Se consideran en la versión 1.1 del MIDE:

Información de Valoración: Dificultades Técnicas Específicas		
		
Pasos de escalada	Rápel	Pendientes de nieve (muy probable o posible)
<p>Se colocará este símbolo a la derecha de la parrilla MIDE cuando la excursión comporte pasos de dificultad II o superior en la escala UIAA. Se graduará como el paso de mayor dificultad. La dificultad de desplazamiento habrá sido valorada 4 o 5.</p> <p style="text-align: right;">ejemplo: II+</p>	<p>Se colocará este símbolo a la derecha de la parrilla MIDE cuando la excursión comporte algún descenso en el que se considere aconsejable el rápel. Se indicará la longitud máxima en metros.</p> <p style="text-align: right;">ejemplo: 15 m</p>	<p>Se colocará este símbolo a la derecha de la parrilla MIDE cuando la excursión comporte, en las condiciones de referencia, pasos sobre pendientes de nieve. La parrilla discontinua indica posibilidad de nieve. Se graduará como el tramo de mayor pendiente, en grados.</p> <p style="text-align: right;">ejemplo: 30° 30°</p>
Si la excursión presenta estas dificultades específicas, deben reseñarse también en el apartado explícita, de modo que no deje duda sobre la naturaleza técnica del paso.		de "Información de Referencia" de forma

ANEXO I - Resumen para incluir en publicaciones

MIDE (Método de Información De Excursiones)

MIDE es un sistema de comunicación entre excursionistas para valorar y expresar las exigencias técnicas y físicas de los recorridos. Su objetivo es unificar las apreciaciones sobre la dificultad de las excursiones para permitir a cada practicante una mejor elección.

 <p>Medio. Severidad del medio natural</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 El medio no está exento de riesgos 2 Hay más de un factor de riesgo 3 Hay varios factores de riesgo 4 Hay bastantes factores de riesgo 5 Hay muchos factores de riesgo 		
 <p>Itinerario. Dificultad de orientarse en el itinerario</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Caminos y cruces bien definidos 2 Sendas o señalización que indica la continuidad 3 Exige la identificación precisa de accidentes geográficos y de puntos cardinales 4 Exige técnicas de orientación y navegación fuera de traza 5 La navegación es interrumpida por obstáculos que hay que bordear 		
 <p>Desplazamiento. Dificultad en el desplazamiento</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Marcha por superficie lisa 2 Marcha por caminos de herradura 3 Marcha por sendas escalonadas o terrenos irregulares 4 Es preciso el uso de las manos para mantener el equilibrio 5 Requiere pasos de escalada para la progresión 		
 <p>Esfuerzo. Cantidad de esfuerzo necesario</p>	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1 Hasta 1 h de marcha efectiva 2 Más de 1 h y hasta 3 h de marcha efectiva 3 Más de 3 h y hasta 6 h de marcha efectiva 4 Más de 6 h y hasta 10 h de marcha efectiva 5 Más de 10 h de marcha efectiva </td> <td style="vertical-align: top; padding-left: 10px;"> Calculado según criterios MIDE para un excursionista medio poco cargado </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Hasta 1 h de marcha efectiva 2 Más de 1 h y hasta 3 h de marcha efectiva 3 Más de 3 h y hasta 6 h de marcha efectiva 4 Más de 6 h y hasta 10 h de marcha efectiva 5 Más de 10 h de marcha efectiva 	Calculado según criterios MIDE para un excursionista medio poco cargado
<ol style="list-style-type: none"> 1 Hasta 1 h de marcha efectiva 2 Más de 1 h y hasta 3 h de marcha efectiva 3 Más de 3 h y hasta 6 h de marcha efectiva 4 Más de 6 h y hasta 10 h de marcha efectiva 5 Más de 10 h de marcha efectiva 	Calculado según criterios MIDE para un excursionista medio poco cargado		

El MIDE está recomendado por la Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada (FEDME), Federación Aragonesa de Montañismo (FAM), Protección Civil del Gobierno de Aragón y otras entidades.
 Más información: www.euromide.info

Este documento está impreso en papel reciclado
 Depósito Legal: Z-3814-2008
 Diseño y maquetación: Equipo de Diseño PRAMES

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia - 2018

ANEXO II. TÁBOA DE XEORREFERENCIACIÓN DO SENDEIRO.

XEORREFERENCIACIÓN DO SENDEIRO (en orde do sentido da marcha)

Nome do sendeiro: Ruta do Xabriña

Nº	Punto de Referencia	UTM 29 T (ETRS89)		Altitude (m.)	Distancia (Km.)		Actuacións / Mobiliario / Sinalización / Tipo de firme
		X	Y		Parcial	Acumulada	
1	Portocortiñas	550592	4672571	404	0	0	Panel Informativo. Poste alto con 2 frechas direccionais. Comezo de tramo de asfalto urbano.
2	Cruce de 3 camiños	550614	4672480	396	0,10	0,10	Sinalización horizontal.
3	Cruce de 3 camiños	550757	4672567	398	0,18	0,28	Fin tramo de asfalto urbano. Comezo de camiño carreteiro. Sinalización horizontal.
4	Fonte das Ánimas	550891	4672592	400	0,14	0,42	
5	Cruce 4 camiños	551008	4672555	425	0,24	0,66	Roza (75 m.) desde o punto 3 ao 5. Fin de camiño carreteiro. Colocación de 2 postes baixos (=, X) e sinalización horizontal. Comezo pista forestal.
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							

A cantidade de puntos de referencia, listándose por número.

Nome do punto de referencia

Coordenadas UTM (Datum ETRS89) indicando a coordenada X, Y e Altitude, coa aproximación do metro.

Distancia en Km, entre puntos de referencia e a acumulada entre eles.

Tipo de firme. Tipo de sinalización. Tipo de actuación necesaria para o seguimento do sendeiro.

ANEXO III. ACTUACIONES EN TRACKS E WAYPOINTS.

Antes de entregar o ficheiro do Track/ Waypoints á FGM será necesario realizar uns axustes mínimos para homoxeneizar os datos e ofrecer os mesmos coa calidade requirida.

A adecuación para realizar será a seguinte e nesta orde:

- a) Deixar un único Track do percorrido do sendeiro no ficheiro deste, nunha soa sección e cunha orde temporal correcta.
- b) Limpar e/ou corrixir o trazado de erros de posición.
- c) Desviacións do Track: ocorre por fallos do GPS ou da persoa que o leva. Prodúcese tamén apelotonamentos de puntos por paradas. Hai que depurar as separacións excesivas (>2-3 m.) do Track sobre a traza do camiño e nos puntos de inicio/fin de sendeiros circulares (deixar 2-3 m. de separación).
- d) Desviacións dos Waypoints: achegándoos á súa posición correcta sobre o Track.
- e) Homoxeneizar os datos de altitude nos puntos do Track mediante os datos de altitude de relevos cartográficos. Para iso, recoméndase importar os datos das altitudes mediante a cartografía do IGN MDT5 (Modelo Dixital do Terreo de 5 m. de paso de malla), coñecidos como DEM (Dixital Elevation Model). Tamén poden utilizarse os LIDAR do IGN. Toda a cartografía do IGN é de descarga gratuíta.
- f) O Track deberá posuír unha cadencia de 100-120 puntos por quilómetro aproximadamente, é dicir, que se deberá gravar un punto de Track cada 8 - 10 metros.
- g) Nomearase o ficheiro e o seu contido co nome do sendeiro, é dicir, que tanto o ficheiro de Track (ou Tracks se existisen variantes no sendeiro), como o ficheiro de Waypoints terán o nome do sendeiro. As derivacións gravaranse de ida e volta, incluíndoas no Track principal.
- h) Finalmente gardarase o ficheiro de Track (ou Tracks se existisen variantes) e o ficheiro de Waypoints nun mesmo ficheiro. O formato do ficheiro resultante será o GPX.
- i) O ficheiro GPX entregarase xunto ao EDS en soporte CD/DVD ou nunha memoria USB.

**ANEXO IV. TÁBOA DE COMUNICACIÓN DE TRAMOS DE ASFALTO
E PISTAS AGRÍCOLAS OU FORESTAIS.**

A modo de exemplo a táboa de comunicación de tramos de asfalto ou pistas agrícolas ou forestais é como segue:

Táboa de comunicación de tramos de asfalto e pistas agrícolas ou forestais.

Nome do lugar/poboación	Tipo de vía	Ancho da plataforma (m.)	WPT inicial	WPT final	Lonxitude do tramo (Km.)
A Aldeña	CU	2,5	1	2	0,83
O Feal	CV	4	2	3	0,18
A Lameira	PA/F	4,0	3	4	0,64
As Caldas	E	5	5	6	0,28

CU: Camiño Urbano
CV: Camiño Veciñal
PA/F: Pista Agrícola ou Forestal
E: Estrada

ANEXO V. RUTAS HOMOLOGADAS OU EN PROCESO DE HOMOLOGACIÓN

PR-G 1 GALIÑEIRO
PR-G 2 ALOIA
PR-G 4 CAMIÑO REAL DE SAN PEDRO DE ROCAS
PR-G 7 ROTA DO FARO
PR-G 8 MORGALLÓN – RÍO SOR – MORGALLÓN
PR-G 14 ROTA DO LOIO
PR-G 15 SUBIDA AL MONTE MURALLA
PR-G 17 ARREDOR DE CAMBRE
PR-G 27 ROTA DE QUEGUAS
PR-G 28 ROTA DE PADRENDO
PR-G 35 O RÍO DOS DOUS NOMES
PR-G 36 SENDEIRO DE SAN XOÁN DA COVA
PR-G 67 SENDEIRO HISTÓRICO DE MOS
PR-G 68 A VÍA ESCONDIDA
PR-G 70 SENDEIRO LAXE –PUNTA INSUA
PR-G 76 SENDEIRO DO RÍO AVIA
PR-G 77 SENDA DE BOBORÁS
PR-G 78 SENDA DE PENA CORNEIRA
PR-G 79 SENDA DO ARENTEIRO
PR-G 80 SENDA DE SANTA MARTA
PR-G 81 ROTA DA FRAGA DE BECERREIRA
PR-G 82 ROTA DE MONTE ROXAL – TEIXIDO
PR-G 84 ROTA DE SUBIDA Ó PICATO
PR-G 86 SENDEIRO VIÑEDOS DA RIBEIRA SACRA
PR-G 93 ROTA DA RIBEIRA DO ULLA
PR-G 94 ROTA DOS MUIÑOS DO FOLÓN E DO PICÓN
PR-G 95 ROTA DE “OS CARRANOS”
PR-G 98 CANON DO SIL – SANTA CRISTINA
PR-G 99 ROTA DA AUGA DE GUITIRIZ
PR-G 100 SENDEIRO NATURAL ACIVEIRO – CANDAN
PR-G 101 ROTEIRO MARIÑAN “COSTA DA ÉGOA”
PR-G 102 SENDEIRO DOS MUIÑOS DE RIOMAIOR
PR-G 103 SENDEIRO DOS PETROGLIFOS DE COBRES
PR-G 105 SENDEIROS DOS MUIÑOS DE BAROSA
PR-G 107 SENDEIRO DE PEDRA MIRANDA
PR-G 109 RUTA DAS ALMIÑAS E DO FOXO DO LOBO
PR-G 112 SENDEIRO DE PESCADORES RIO MIÑO – TAMUXE
PR-G 113 RUTA DAS PONTES DO LÉREZ
PR-G 114 SENDEIRO LAXE – TRABA
PR-G 115 RUTA DO ADRO VELLO
PR-G 116 RUTA DO CON NEGRO – ARTE AO NATURAL
PR-G 117 RUTA DA FRAGA AOS MUIÑOS
PR-G 118 RUTA DOS SOUTOS
PR-G 119 RUTA DO XABRIÑA
PR-G 120 ROTEIRO DOS PENEDOS DA PICARAÑA
PR-G 121 RUTA DOS TRES RÍOS
PR-G 122 CAMIÑOS DO TREGA
PR-G 123 SENDA PEONIL DA PONTE DO RAMO
PR-G 124 RUTA DA AUGA, FONTES E LAVADOIROS DE PARADA

- PR-G 125 SENDEIRO DE VISANTOÑA
- PR-G 126 RUTA DOS MIRADOIROS LOBEIRA - FARO DAS LÚAS
- PR-G 128 RUTA DO PAN
- PR-G 129 SENDA ROIS XESTEDA
- PR-G 130 MEIRAMA – XALO – MEIRAMA
- PR-G 131 RUTA CERDEDA - PORTOBREA
- PR-G 132 RUTA DOS MONTES DE SAN CIBRAN
- PR-G 133 SENDEIRO “MUIÑOS DO POÑENTE”
- PR-G 134 SENDEIRO “MUIÑOS DO NACENTE”
- PR-G 135 ROTEIRO DA ESCUADRA
- PR-G 137 RUTA DOS SOUTOS DE CESURÍS
- PR-G 138 RUTA VAL DO GLACIAR DE PRADA
- PR-G 139 SENDEIRO DE PENA GUÍMARA
- PR-G 140 SENDEIRO DE GALLOL
- PR-G 141 RUTA DO OURO E DO CAMIÑO REAL
- PR-G 142 RUTA DAS FÉRVEDAS
- PR-G 143 ROTEIRO DO RÍO ARNOIA
- PR-G 144 RUTA NATURAL DOS CASTROS A NIVIEIRA
- PR-G 145 RUTA DA MARRONDA – ALTO EO
- PR-G 146 RUTA CASTELO DE CERVEIRA (En execución)
- PR-G 147 SENDEIRO AS FRAGAS DA RIBEIRA E DO LOSTEGAL
- PR-G 148 CAMIÑO DA RIBEIRA: DO RÍO ANLLÓNSAO MAR DE CORME
- PR-G 150 SENDEIRO DE O POZO DO DEMO
- PR-G 151 RUTA DAS LAGOAS
- PR-G 152 RUTA DOS MUIÑOS
- PR-G 153 RUTA DAS AUGAS DE FOMIÑÁ
- PR-G 154 RUTA DO AZÚMARA
- PR-G 155 RUTA MIRADOIRO DA TERRA CHÁ
- PR-G 156 RUTA COSTA DE O VICEDO
- PR-G 157 ROTEIRO DE AUGAS MESTAS – DOADE
- PR-G 158 RUTA DA COSTA DA MORTE
- PR-G 159 RUTA DE SENDEIRISMO QUINTÁ – RÍO DONSAI
- PR-G 160 RUTA DA DESEMBOCADURA DO MIÑO
- PR-G 162 RUTA DA RIBEIRA SACRA DO MIÑO
- PR-G 163 ROTEIRO DOS MONTES DE CRISTIÑADE
- PR-G 164 SENDA DA FRAGA DO BARRAGAN
- PR-G 165 SENDEIRO AS FRAGAS E LEVADAS DO CALVO E DEVA
- PR-G 166 ROTEIRO FERVENZAS DE TOQUES
- PR-G 167 ROTEIRO DA ERMIDA
- PR-G 168 ROTEIRO DOS MEGALITOS
- PR-G 169 FERVEZA DAS HORTAS
- PR-G 170 RUTA DA PEDRA E DA AUGA
- PR-G 171 RUTA DO RÍO SAN MARTIÑO
- PR-G 172 RUTA DO RÍO CHANCA
- PR-G 173 RUTA DO RÍO UMIA
- PR-G 174 RUTA DO COTO DA CRUZ
- PR-G 175 RUTA DO MONTE SAN XUSTO
- PR-G 176 RUTA DO RÍO DEVA
- PR-G 177 RUTA CANÓN DO RÍO MAO
- PR-G 178 RUTA MAQUINO LARGAÑO
- PR-G 179 RUTA DO RÍO MIÑO
- PR-G 180 RUTA DA CUBELA
- PR-G 181 RUTA CIBRISQUEIROS A SAN COSMEDE

PR-G 182 RUTA DO BIDUEIRAL DEL GABÍN	
PR-G 183 RUTA DOS VIÑEDOS DE BELESAR	
PR-G 184 RUTA DA LAGOA DE LUCENZA	
PR-G 185 RUTA DA PEDRA DE DÍAZ CASTRO	
PR-G 186 RUTA MOREIRAS - CONCELLO DE TOÉN	
PR-G 187 CAMIÑO DO FERRADAL	
PR-G 188 SENDEIRO DE ZOBRA	
PR-G 189 RUTA DOS CASTROS DE IRIXO	
PR-G 190 RUTA DOS MUÍÑOS DE PONTE DE PORTO	
PR-G 191 RUTA A SEARA RUGANDO	
PR-G 192 PREGAMENTO XEOLÓXICO DE CAMPODOLA	
PR-G 193 RUTA DO VAL DE QUIROGA	
PR-G 194 SENDEIRO DE PELAMIOS	
PR-G 196 RUTA DE CASTRO	
PR-G 197 RUTA CODESEDA - RAPA DAS BESTAS	
PR-G 198 RUTA DO MALURO E PENA TREVINCA	
PR-G 199 RUTA PENA TREVINCA POLO SESTIL ALTO	
PR-G 200 LAGOAS GLACIARES DA SERPE E OCELO	
PR-G 201 RUTA INTEGRAL SERRA CALVA	
PR-G 202 RUTA DA FERVENZA DO REXEDOIRO	
PR-G 203 SENDEIRO DA RIBEIRA	
PR-G 204 RIBEIRA DO BISPO-MIRADOIRO AUGAS CAÍDAS	
PR-G 208 RUTA DE LAS REIGADAS	
PR-G 209 RUTA RÍO EO - PENA MILLARES	
PR-G 210 RUTA DO CASTRO DE DOADE	
PR-G 211 SENDA VERDE DO XARES	
PR-G 212 RUTA PONTE DE PORTO - PONTE ULLÓ	(Pendiente homologación)
PR-G 213 OS BOSQUES MÁXICOS DE CASTRO CALDELAS	
PR-G 214 RUTA DO MONTE GRANDE	(En ejecución)
PR-G 215 RUTA DA MINA DAS SOMBRAS	(En ejecución)
PR-G 216 RUTA DOS CURRAIS DA FRAGA	(En ejecución)
PR-G 217 RUTA TORRENTE SALGUEIRO	(En ejecución)
PR-G 218 RUTA DO MONTOUTO	(Pendiente homologación)
PR-G 219 RUTA DO RÍO PEQUEÑO	(Pendiente homologación)
PR-G 220 RUTA DE BALDOMIR Ó CASTRO DA TORRE	(Pendiente homologación)
PR-G 221 RUTA DO MONTE CIDO	(Pendiente homologación)
PR-G 222 RUTA DA DEVESA DA ROGUEIRA	(Pendiente homologación)
PR-G 223 RUTA DO CASTRO DE VILLAR	(Pendiente homologación)
PR-G 224 RUTA DA TEIXEIRA	(Pendiente homologación)
PR-G 225 RUTA DO FERRO	
PR-G 226 SENDEIRO DA BESEÑA	(Pendiente homologación)
PR-G 227 SENDEIRO DEVESAS DO CANDÁN	(Pendiente homologación)
PR-G 228 FERVENZA PENAS DO PORTELO	
PR-G 229 RUTA CHAO DO POUSADOURO-MUIÑO DE GARCÍA	
PR-G 230 SENDA MANESSES	
PR-G 231 FORCA DO LOBO	
PR-G 233 RUTA DA FERVENZA DAS HORTAS AO RÍO LAÑAS	
PR-G 234 RUTA DOS PAZOS DE PONTE TABOADA	(Pendiente homologación)
PR-G 235 SENDEIRO DE SOBRADO DOS MONXES	(En ejecución)
PR-G 236 RUTA DA CASTAÑA E DO MEL	(En ejecución)
PR-G 237 RUTA DOS MIRADOIROS DE MATACÁS	(Pendiente homologación)
PR-G 238 RUTA DOS PETROGLIFOS DE TEO	(Pendiente homologación)
PR-G 239 RUTA DO MAMUT E DOS CASTROS	(En ejecución)

GR 53 PANORÁMICO DE VIGO
GR 58 SENDEIRO DAS GREAS
GR 94 RURAL DE GALICIA